UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Sententia Excommunicatione, Suspensione Et Interdicti. Titvlvs XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

Provinciæ in ſpiritualibus & temporalibus auctoritate Apoſtolica præfuerint, vel ipſorum aliquem, aut eorum, vel alicujus ipſorum vicarium, aut judicem, vel judices, vel ipſius Provinciæ theſaurarium, aut locum tenentem ejusdem (quod abſit) occiderit, aut ad offendendum illum vel illos inſecutus extiterit, ceperit, captivaverit, detinuerit, percuſſerit, aut etiam vulneraverit, aut ipſorum aliquid, vel alias in locum, ubi moram traxerint, inſultum fecerit, aut ipſum, vel ipſos obſederit, ſive de ſuo regimine vel officio forſan expulerit, vel fugaverit, vel ſocius fuerit facientis, aut illum vel illos bonis aliquibus ſpoliaverit, vel Provinciæ ſupradictæ alicujus civitatis, caſtri vel loci de Provincia ipſa populum, communitatem vel univerſitatem, aut aliquos ex eis, vel quoſvis alios de Provincia ipſa directè vel indirectè, contra nos & præfatam eccleſiam, ſeu rectores, officiales & locum tenentes prædictos, vel ipſorum aliquem ad ſeditionem quomodolibet excitabit, ac rebellionem ſeu conſpirationem per ſe, vel per alium, ſeu alios facere, vel procurare præſumpſerit, vel ad ea, ſive ipſorum aliquod, dederit auxilium, conſilium, vel favorem, directè vel indirectè, publicè vel occultè, cujuſcunque conditionis, ordinis, dignitatis aut ſtatus, eccleſiaſtici vel mundani fuerint, etiamſi patriarchali vel archiepiſcopali, ſeu epiſcopali, vel ſuperiori præfulgeat dignitate, perpetuò ſit infamis: ut nec ad teſtimonium vel alios actus legitimos admittatur. Sit inteſtabilis, ut nec teſtandi liberam habeat factionem, vel ad alicujus bona ex teſtamento, vel ab inteſtato vocetur. Nullus ei ſuper quocunque negotio reſpondere, ſed ipſe aliis reſpondere teneatur. Nec quævis cauſæ ad audientiam perferantur illius. Nec valeant ejus ſententiæ vel proceſſus. Nullus ei in quacunque cauſa vel negotio patrocinium præſtare præſumat. Nec ipſe ad patrocinandum aliis admittatur. Inſtrumenta confecta per eum, ſi fortè officium tabellionatus exerceat, nullam habeant firmitatem: ſed potius cum actore damnato damnentur. Dignitatibus, officiis, & beneficiis eccleſiaſticis, vel mundanis, quæ obtinet, quæcunque ſint, & quocunque nomine cenſeantur, ſit eo ipſo privatus, ac inhabilis, & indignus ad ea, & quælibet alia in poſterum obtinenda. Filii ejus ad nullos honores eccleſiaſticos, vel mundanos, ad nullas dignitates, vel beneficia eccleſiaſtica, aut officia publica quomodolibet admittantur. Libertatibus & etiam immunitatibus realibus & perſonalibus, privilegiis & indulgentiis quibuſcunque ſub quacunque forma verborum, ab Apoſtolica ſede conceſſis, extunc penitus careant. Vaſalli & homines à juramento fidelitatis, & alia quavis obligatione, quibus tenentur iisdem, ſint penitùs abſoluti. Feuda quoque jura, honores, ac officia, & alia quæcunque bona immobilia, quæ in dicta Provincia Marchiæ, & alibi ubicunque à prædicta Romana obtinent eccleſia, ſint eo ipſo penitus confiſcata. Aliis verò feudis, juribus, honoribus, officiis, & bonis immobilibus, quæ à quibuſcunque aliis tenent eccleſiis, ſint eo ipſo privati: quæ ſic ad eaſdem eccleſias liberè revertantur, quòd de illis earum rectores pro ſua voluntate diſponant: mobilia verò bona ipſis concedimus fidelibus occupanda: Illud nihilominus adjicientes noſtræ hujuſmodi ſanctioni, ut ſic delinquens excommunicationis ſententiæ: Vniverſitas verò, ſeu communitas, quæ deliquerit in prædictis, ejusque territorium & diſtrictus, interdicto eccleſiaſtico ſubjaceant ipſo facto: A qua quidem excommunicationis ſententia nullus ab alio, quàm à Romano Pontifice poſſit abſolutionis beneficium obtinere, niſi duntaxat in mortis articulo *a* conſtitutus. Per hoc autem non adimimus ſecularibus poteſtatibus facultatem utendi legibus contra talem, quas [illegible] ſic delinquentem catholici Principes ediderunt. Dignum etenim eſt, ut quos timor Dei à malo non revocat, pœnarum moles in eos exaggerata compeſcat. Nulli [illegible] noſtræ functionis, & ſanctionis inſuper &c. Datum Avinion. 8. Cal. Septemb. Anno 3.

DE SENTENTIA EXCOMMVNICATIONIS, SUSPENSIONIS ET INTERDICTI.

TITVLVS XIII.

Taxatio gratiarum ſedis Apoſtolicæ impetratarum, tam [illegible] clauſulis conſuetis, quam non conſuetis, hic continetur. [illegible] teras quotq; dictiones linea complecti debeat, declaratur [illegible] pertatem reſpectus habetur. Contra tranſgreſſores pœna ſuſpenſionis ab officio uſq; ad ſex menſes, & quandoq; privationis [illegible] & ultra illam abbreviatoribus ſententiam excommunicationis [illegible] pa comminatur.

CAP. VNIC.

CVm ad ſacroſanctæ Rom. eccleſiæ ſinum, [illegible] ad matris ubera, referta dulcedine, ac ad Rom. Pont. Chriſti Vicarii ſucceſſoriſque Petri Clementiam, tanquam ad patris plenam providentiæ [illegible] orbis terrarum, & qui habitant in eo, gratiam [illegible] aſſiduè confluant univerſi; indignum credimus [illegible] fore temporibus, ut quibus nos & eccleſia ipſa [illegible] tamus in gratiis, deficiamus in donis: ne [illegible] inde præſtetur occaſio, unde gratitudini [illegible] erat collaudandi: neve ſcriptura reddat [illegible] liberalitas fecerat gratioſum. Qua de re [illegible] rum noſtrarum ſcripturas, regiſtri quoque noſtri, [illegible] abbreviatorum Rom. curiæ notas, illam in taxando [illegible] mus moderationem apponi, qua perſonæ, quibus gratiæ hujuſmodi conceduntur, ſe gratias ipſas ab Apoſtolica ſede liberaliter ſentiant conſecutas: ac literarum ipſarum ſcriptoribus, regiſtri etiam noſtri notariiſque abbreviatoribus antedictis, qui interdum in eis etiam multo labore deſudant, de ſuo labore congrue [illegible] Ad tollendos igitur exceſſus, difficultates, circuitus & anfractus, qui poſſent ex variis literarum Apoſtolicarum taxationibus provenire, ſancimus ut modus ſubſcriptus in hujuſmodi taxationibus obſervetur: videlicet quòd litera gratiæ cum clauſulis conſuetis ſuper canonicatu, & præbenda, & alio beneficio eccleſiaſtico, cum cura vel ſine cura, vacante vel vacaturo, etiamſi dignitas, officium, vel perſonatus exiſtat, decem Turonenſibus [illegible] groſſis & non ultra taxetur: executio vero [illegible] Turonenſibus & non ultra taxetur: & idem in [illegible] bus literis beneficialibus gratioſis, puta ſuper [illegible] aliquo, adminiſtratione & hujuſmodi, ac [illegible] earundem ſervari debebit. Si verò eiſdem literis [illegible] & executoriis earundem (ut ſupra) aliquæ clauſulæ [illegible] communes, vel inſolitæ apponantur circa [illegible] clauſularum hujuſmodi congruè poterit [illegible] videlicet quòd non habeatur conſideratio in [illegible] majoris vel minoris gratiæ ejus, quod conceditur, [illegible] quòd ipſius ſint majores vel pauciores fructus, [illegible] & proventus, & ex hoc plus minuſve taxetur, [illegible] beatur in taxando illa conſideratio ad laborem, [illegible] licet longior ſcriptura magis, & minus brevior [illegible] tur: hoc tamen circa hujuſmodi clauſulas [illegible] addito moderamine in taxando, ut ſi ſcriptura [illegible] appoſitæ non faciat lineam, nec ipſa clauſula [illegible] xationem augmentet. Si verò per ſe, vel ſaltem [illegible] dita clauſulis faciet lineam, in quarta parte [illegible] groſſis taxetur: & ſic pro qualibet linea hujuſmodi [illegible]

a *Quia in mortis articulo nulla eſt caſuum reſervatio. vide Conc. Trid. ſeſſ. 14. c. 7. de caſuum reſervatione.*

a *Vide Innoc. VIII. in regul. 66. ubi dicit, quòd camera [illegible] eſt mater pecuniarum. Vide eundem in regul. 96.*

dictæ clauſulæ in taxando quarta pars groſſ. Turon. addatur, & ſi quid ſuperfuerit, & minus linea, illud ſuperfluum nec taxationem immutet. Lineam autem, quæ centum & quinquaginta literas, ſeu XXV. continet dictiones, intelligi volumus in hoc caſu: & ut taxatio hujuſmodi (dum exempla ponuntur) quodammodo procedat, inſerta illa clauſula: Verum ne ſub eo prætextu, &c. quæ quatuor continet lineas, uno Turon. groſſo taxetur. Illa etiam clauſula: Præbendam verò ac dignitatem, quæ cum acceptatione reſervat, quæ quatuor & paulò plus continet lineas, uno Turon. groſſo taxetur: & in ſimilibus clauſulis additis, ſecundùm linearum numerum idem fiat. Eandem taxationem cum moderamine antedicto, quoad præfatas literas in regiſtro noſtro ſervari volumus, cùm fuerint regiſtrandæ. Eandem etiam taxationem quoad præfatarum literarum notas, ſcilicet gratiæ cum antedicto numero abbreviatores obſervent. De executoriis verò hujuſmodi gratiarum abbreviatores ipſi, etiamſi clauſulæ non communes vel inſolitæ apponantur eiſdem, duos tantùm recipiant Turonen. Hoc licet ſic in taxatione prædictarum literarum obſervari velimus, in forma tamen pauperum deferri volumus paupertati, & noſtram taxationem in illa, videlicet octo Turon. groſſ. inviolabiliter obſervari: nam beatum fore virum, qui ſuper pauperem & egenum intelligit, verbis propheticis a edocemur. Circa taxationem autem literarum, quæ per audientiam tranſeunt, nihil ad præſens aliud duximus ordinandum, ſed rationabilis modus obſervetur in illis, qui ſolitus eſt hactenus obſervari: maximè ſecundùm taxationem literarum ipſarum, quæ in libro provinciali invenitur eſſe conſcripta. In quarum taxationibus literarum ex curiæ rationalibus ſuſtinemus, ut Turonenſ. groſſ. quamdiu ſcilicet Romana curia extiterit citra montes Romanino ſuccedat. Cæterùm ubicunque de Turon. groſſ. in taxationibus prælibatis fit mentio, intelligi volumus, quamdiu curia fuerit citra montes. Si verò ultra montes, Romæ ſcilicet, vel in aliis locis, vel Italiæ partibus curia ipſa conſtiterit, in taxationibus antedictis Romaninus pro Turonen. ponatur. Ad hæc prædictæ noſtræ adjicimus ſanctioni, ut ſi forſan (quod quandoque contingit) eveniat, videlicet quòd non culpa, negligentia, vel defectu ſcriptoris, vel ex ignorantiæ cæcitate, aut torpore deſidiæ, vel ex occupatione, diſtractione, aut alia quavis occaſione abbreviatoris, qui notam, ex qua litera groſſa procedit, ineptè formaverat, eadem groſſa litera gratis fuerit reſcribenda: hoc ipſi ſcriptori, vel illi, cui ſi litera hujuſmodi fuerit reſcribenda, non noceat, ſed abbreviatori debeat imputari, in tantum, ut eidem ſcriptori abbreviator ipſe ſatisfaciat integrè juxta taxationem ejuſdem groſſæ literæ reſcribendæ. Cæterùm ut prædicta, quæ a nobis pro utilitate publica ſunt inſtituta ſalubriter, ut diligentiores ſui obſervatores inveniant, quo tranſgreſſores ipſorum majori noverint ſe pœna percelli: ſtatuim⁹, ut præfati omnes & ſinguli, tam literarum noſtrarum, quàm regiſtri noſtri ſcriptores, quàm abbreviatores notarum ipſarum (quibus etiam abbreviatoribus ſpecialiter ſub infrà ſcriptas pœnas, quatenus prædictas taxationes obſervent ſub excommunicationis pœna mandamus) qui contra præmiſſa fecerint, plus ſcilicet præfatas noſtras beneficiales literas, vel notas ipſarum, vel earundem in dicto regiſtro ſcripturas taxando, exigendo vel recipiendo pro eis, quàm ſuperius ſit taxatum: uſque ad ſemeſtre tempus officio, in quo ſic deliquerint, ſint eo ipſo ſuſpenſi. Et ſi ſecundò deliquerint in eodem, ipſo facto eodem officio (quod quantum in ipſis fuerat, maculare conati ſunt) perpetuò ſe privatos agnoſcant. Nulli ergo liceat, &c. Datum Avin. 4. Idus Decembr. Pontificatus noſtri Anno primo.

a *Pſalm. 40.*

DE VERBORUM SIGNIFICATIONE.

TITULUS XIV.

CAP. I.

Cùm fratres minores indumentis vilibus ſecundùm eorum regulam debeant indui, de qua vilitate ſit intelligendum, hoc relinquit judicio ſuperiorum, præcipiens ſub pœna excommunicationis illis obediri, & reprehendens fratres, qui pro arbitrio ſuo habitus curtos, ſtrictos, & novitatis plenos portabant, qui tranſgreſſores regulæ non dicentur, ſi in hoc ſuperioribus obſequuntur. Superiores etiam arbitrari poterunt, an habenda ſint granaria & cellaria pro neceſſariis ad victum colligendis. Tandem fratres ipſos hortatur ad obedientiam, quam dicit paupertati & caſtitati eſſe præferendam. h. d. & eſt valde notabilis. Concor. c. Exiit qui ſeminat. eod. tit. lib. 6. & Clem. Exivi de paradiſo. eod. tit.

QVorundam exigit cæcæ ſcrupuloſitatis ambiguum, ac ipſorum quodammodo indocta ſcientia (ne dixerimus, quòd irreligioſa horum ſit vana, & in hoc ſuperſtitioſa religio) ut dum ſuis mavult temerè ſub conſcientiæ velamento conceptibus, quàm prælatorum ordinis ſui cum obedientiæ merito providè inhærere ſententiis, nos poſt prædeceſſorum noſtrorum, & præſertim felicis recordationis Nicolai quarti, ac piæ memoriæ Clement. V. Romani Pontificis ſuper intellectu & obſervantia regulæ ordinis fratrum minorum, declarationes ſalubriter editas, ſolidas quidem & claras, & lucidas multaque maturitate digeſtas, noſtras Domino favente indubias ipſorum prædeceſſorum declarationibus declarationes adjungamus: ſicque dies a diei eructet verbum, & nox nocti ſcientiam manifeſtet, ne perperam paucorum dicti ordinis fratrum (quod abſit) inſcitia, recta ipſarum declarationum verba convertens in devium, illaque ſuis eis profectò contraria accommodans ſenſibus, ingrata Deo, ſuperioribus contumax, præfato ordini detrahens, odioſa confratribus, unionem ſcindens, ſi valeat, reddatur, ac grave in populo ſcandalum allatura: quin potius (ut noſtra vehementer flagitat intentio) antedictis profugatis incommodis, hæc ſancta minorum fratrum religio, ad quam jamdudum (cùm minor nos gradus haberet) dilectionis & devotionis fervor incanduit, nunc verò poſt ſuſceptum à nobis Apoſtolicæ ſervitutis jugum, ad illius religionis gubernationem, protectionem, defenſionemque interius exteriuſque propriam paſtoralis curæ ſolicitudo nos angit, paternæ cogit providentiæ debitum, ac internæ charitatis zelus accendit, quieta pace gaudeat, ſancto proficiat ocio in numero ac merito, quàm & plurimùm augeatur, blandeque in redeuntium filiorum ſuæ ſcilicet profeſſionis ruat oſcula, mactet vitulum, eorumque liberis, & ſedula corruat in amplexus: profectò quum ipſius religionis odor trahat, charitas attrahat, ſcientia lucidet, oratio mereatur, quæ in convalle lachrymarum, hujus ſcilicet mundi miſeria, vel cordis contritione & humiliatione puriſſima aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit, ut non ſolùm in virtutem de virtute proficiat, ſed in eiſdem virtutibus permanens, quaſi quibuſdam harum ad profectionem tendentibus gradibus, de die in diem facta ſe melior aſcendat in altius, terrena deſpiciat, ac cœleſtia complectatur: ſicque tandem divino numine collocata in patria, tantò Deum ſecundùm hujus ſanctæ aſcenſionis gradus cognoſcat apertius, quantò nunc in hujus peregrinationis anguſtiis illos conſcenderit altiores. Nam ſecundùm David Prophetam eximium, dum ſanctam eccleſiam Deus ſuſcipiet, in ejus gradibus

a *Pſalm. 18.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN